

Pöytäkirja hanketyöryhmän kokouksesta 2.12.2020

Aika keskiviikko 2.12.2020 klo 14-16
Paikka sisäministeriö, Kirkkokatu 12, kh Kristian tai videoyhteys

Jäsenet	Nimi	Läsnä	Poissa
	Jutta Gras, puheenjohtaja	x	
	Stefan Gerkman, PO		x
	Joni Länsivuori, PO	x	
	Aino Salmi, PO	x	
	Maria Järvinen, UM	x	
	Eliisa Kojo, varajäsen, UM	x	
	Henna Leppämäki, STM	x	
	Juha-Pekka Suomi, TEM		x
	Tero Mikkola, varajäsen, TEM	x	
	Antti Jäppinen, MIG	x	
	Elina Malinen, MIG	x	
	Ari Jokinen, Poha	x	
	Hannu Pietilä, varajäsen, Poha		x
	Petri Härmä, Rajavartiolaitos	x	
	Heidi Lempiö, HKO	x	
	Mariana Salgado, HKO	x	
	Tarja Rantala, MMO	x	
	Anna Rundgren, sihteeri	x	

1. Kokouksen avaus

Puheenjohtaja avasi kokouksen.
Hyväksyttiin edellisen kokouksen pöytäkirja.

2. Hankkeen tilannekatsaus

Puheenjohtaja kertoi hankkeen etenemisestä.
Edellisen kokouksen jälkeen ohjelmaluonnoksesta on koottu ensimmäinen versio, joka on toimitettu työryhmän jäsenille ennen kokousta. Jäseniä on pyydetty toimittamaan kirjalliset kommenttinsa luonnokseen perjantaihin 4.12. mennessä. Luonnosta muokataan kommenttien perusteella, minkä jälkeen se toimitetaan sisäministeriön kansliapäällikön johtoryhmän käsiteltäväksi 9.12. pidettävään kokoukseen.

Seuraava hanketyöryhmän kokous pidetään torstaina 17.12. Tavoitteena on, että ohjelmaluonnos voitaisiin hyväksyä kokouksessa. Tuon jälkeen esitys jatkaisi poliittiseen käsittelyyn ja olisi käsiteltävänä oikeusvaltion kehittämisen ja sisäisen turvallisuuden ministeriryhmässä 20.1.2021.

3. Toimintaohjelmaluonnoksen toimenpide-ehdotusten käsittely

Toimintaohjelman luonnoksessa esitetyt toimenpide-ehdotukset käytiin läpi kronologisessa järjestyksessä viiden sarakkeen taulukkoon perustuen. Taulukon sarakkeet ovat: toimet lähtö- ja kauttakulkumaissa, toimet rajalla, toimet Suomessa, toimet paluiden edistämiseksi sekä toimet koskien maassa ilman oleskelulupaa olevia.

Puheenjohtaja pyysi osallistujia kommentoimaan paitsi toimenpiteitä ja niiden muotoiluja, myös toimenpiteen alle merkittyä vastuutahoa/vastuutahoja sekä seurantavastuuta. Ajatuksena on, että ohjelman seuranta tehdään kahdella eri tasolla. Strategisen tason toimenpiteitä seurataan sisäministeriön toimesta ja operatiivisen tason toimenpiteitä Poliisihallituksen LAMA-työryhmässä.

Horisontaaliset teemat

Horisontaalisen ihmiskauppa-teeman osalta nähtiin hyvänä tapaa, jolla kokonaisuutta käsitellään luonnoksessa. Tekstissä on huomioitu OM:ssä tehtävä työ niin, ettei päällekkäisyyksiä syntyisi. Keskusteltiin toimenpidekirjauksen muotoilusta, jonka todettiin jäävän vielä suhteellisen abstraktille tasolle.

Toimet lähtö- ja kauttakulkumaissa

Keskusteltiin Migrin ja UM:n näkemyksistä kokonaisuuteen. Kokonaisuutta pidettiin hyvänä, mutta samalla todettiin, että kirjauksiin tulee tehdä vielä joitain täsmennyksiä. Sovittiin, että tarkkoihin kirjauksiin palataan Migrin ja UM:n kanssa sähköpostilla.

Toimet rajalla

Todettiin joitain täsmennyksiä toimenpiteiden seurantatasoon. Esimerkiksi kohdan 5.1. todettiin olevan niin strategista kuin operatiivista toimintaa. Pohdittiin, onko toimenpide 17, koskien biometristen tunnisteen kehittämistä, oikeassa paikassa toimintaohjelman kokonaisuudessa.

Toimet Suomessa

Keskusteltiin toimenpiteiden vastuutahoista ja tehtiin niihin lisäyksiä. Toimenpiteen 24 osalta, koskien pysyvän oleskeluluvan peruuttamista, sovittiin toimenpide-ehdotuksesta poistettavaksi toimenpiteen sitominen määritelmäasetukseen, sillä toimenpiteen tulisi koskea myös muita kuin kansainvälistä suojelua saavia.

Toimet paluiden edistämiseksi

Keskusteltiin luonnoksessa käytetyistä termeistä. Termien käyttöön tulisi vielä kiinnittää huomiota. Esimerkiksi termiä turvapaikanhakija ei pitäisi käyttää enää henkilöistä, jotka ovat saaneet kielteisen päätöksen turvapaikkahakemukseensa. Mikäli ohjelmassa käytetään käsitettä ”turvapaikkataustaiset”, olisi se hyvä avata. Lisäksi ohjelmassa käytetään lomittain mm. käsitteitä laittomasti/ilman oleskelulupaa maassa olevat.

Toimet koskien maassa ilman oleskelulupaa olevia

Keskusteltiin toimenpiteestä koskien palomuurista tehtävää selvitystä. Todettiin SM:n olevan tähän oikea vastuuorganisaatio, mutta OM:n roolista tulee vielä käydä keskustelua.

Pöytäkirja

SM2036390

18.12.2020

00.01.05.00

SMDno-2020-1957

Keskusteltiin luonnoksen toimenpide-esityksestä koskien saatavuusharkinnan poistamista tietyiltä pitkään maassa oleskelleilta turvapaikanhakijoina maahan tulleilta henkilöiltä. Toimenpide-ehdotusta pidettiin ongelmallisena, sillä se on selkeästi hallitusohjelman vastainen. Lisäksi toimenpiteen rajausta koetaan hyvin haastavaksi toteuttaa ja siinä nähdään olevan yhdenvertaisuusongelmia. Sovittiin, että toimenpide-ehdotukseen palataan.

Keskusteltiin toimenpiteistä koskien matkustusasiakirjan hankkimista kotimaan edustustoista. Kirjaukseen koskien muukalaispassien myöntämisen joustavoittamista toivottiin täsmennettävän, mitä sillä käytännössä tarkoitetaan.

Yleiset kommentit

Hanketyöryhmä katsoo tärkeäksi, että ohjelmassa löytyy tasapaino kirjausten välillä, jotka toisaalta korostavat laittomasti maassa oleskelevien haavoittuvaa asemaa, toisaalta järjestelmän hyväksikäyttöä. Koska ohjelmassa viitataan useiden hallitusohjelman kirjausten toimeenpanoon, olisi tärkeä tarkistaa, että kaikki laitonta maahantuloa ja maassa oleskelua koskevat kirjaukset on huomioitu tasapuolisesti.

Hanketyöryhmä toivoo, että sillä olisi vielä mahdollisuus kommentoida luonnosta ennen sen tuomista hyväksyttäväksi. Erityisesti jos tekstiä muutetaan merkittävästi, olisi tärkeää, että hanketyöryhmälle tarjotaan mahdollisuus kommentoida tehtyjä muutoksia.

4. Seuraava kokous

Seuraava kokous pidetään torstaina 17.12. klo 8.30-10.30.